

Any XIV Núm. 508
ARTA 20 de Setembre de 1930

DEU I PATRIA

PREUS
Artà i comarca, un any 4 ptes.
A fora id 6
Extranger id 10

La Santa Pastoral Visita

El pròxim dimecres dia 24, a les tres del capvespre, arribarà a la nostra vila l'Excm. i Ilm. Sr. Arquebisbe Bisbe de la Diòcesi, Dr. D. Josep Miralles i Sbert, amb la fi de practicar la Santa Pastoral Visita.

Tenguent aquesta visita caràcter oficial, és d'una gran importància per nosaltres, ja que ve com a Pastor cuidadós a conèixer el seu ramat, per posar-lo a cobri dels perills espirituals que continuament l'amenaçen, com a Pare bondadós, per informar-se de les nostres necessitats d'ordre espiritual i senyalar el camí vertader per el qual poguem adelantar en les virtuts.

Desitjam coralment que la primera Visita oficial del nostre Bisbe, senyali una fita de creixement religiós en tots els ordres dins la nostra vila.

Artà sofreix d'una manera alarmant les perniciosos influències de la vida material; la fè se va refredant, les costums se rebaixen, l'aire esta ple de verins que intoxiquen les ànimes. Sigui idò, la visita del Sr. Bisbe la que infongui damunt nosaltres el coneixement exacte de la aixorquia en que vivim i prenguent una resolució ferme procurem esforçarnos per renovar en nosaltres l'esperit cristià per medi dels principis salvadors de la nostre Religió.

Les campanes de les nostres esglésies anunciaràn l'arribada. L'entrada solemne del Sr. Bisbe en el temple parroquial, se ferà segons el Ritual majoricense

Esperam que les autoritats, els elements representatius de la nostra vila i el poble tot, acudirà a rebre a nostre amantíssim Prelat.

Poc després de l'arribada administrarà el Sagrament de la Confirmació als nins i nines de la nostra vila.

Dia 25 a les nou del motí partirà cap a Sa Colonia.

LLEVANT se complau en saludar afectuosament al Sr. Bisbe i li besa respetuosament l'anell.

FABRICA DE CIUTADANS

Pròpiament, és l'escola una fàbrica de ciutadans, i no una forja d'homes-màquines que sumen i divideixen, saben els rius que te Espanya o la superficie de França.

L'escola hauria de fer ciutadans sencers, capaços de complir els deures que la sociabilitat i la ciutadania ens imposen, i així poder gaudir a pler dels drets que ens pervenen de la mateixa sociabilitat i ciutadania.

Per a poder complir tots els deures

s'han de saber quins són, naturalment. I és amb pena com avui constatam l'abandó en què es troba aquest problema. A la llar, és molt difícil que pugui reeixir se en educar els infants per a fer-los uns ssers perfectament socials, honrats i dignes. Si les educacions de la llar i de l'escola es complementassin estretament, hi hauria molt de guanyat. Però ara moltes vegades l'una inutilitza l'altra.

S'hauria de concedir més importan-

cia de la que genaralment se li dona a l'ensenyament d'algunes assignatures, que si consten en els llibres de text no són pas per a fer hi goig: la Urbanitat, el Dret, la Moral, etc. etc.

Hem de partir de la base de que les generacions que pugen, com les de sempre, no cursen estudis superiors, sinó que amb prou feines poden arribar al final de l'ensenyança primaria. L'endinsar se en el baxillerat i estudiar després alguna carrera és privilegi d'una minoria. ¿Que en treim, doncs, suposant que a n'aquesta minoria se l'eduqui més seriament en l'estudi dels deures de ciutadania? Tant aquets com els qui saben lo més necessari formen part d'una mateixa societat, i la societat ens exigeix de tots uns deures sagrats a complir.

Bo és que els infants aprenguin ja des de petits l'Aritmètica, la Geometria, la Geografia. Però tant o mes interessa el què aprenguin ja des de petits també a comportar-se bé en societat, complint les regles de l'Urbanitat, recordant les principals nocions de Dret, ampliant cada dia més els preceptes de la Moral en tots els ordres de la vida.

No em treurem res de què un individu sigui un prodigi de memòria per als càlculs aritmètics, si en societat és un mal educat; ni de què un altre sàpiga a ulls clucs el mapa d'Europa si és un depravat o un indigne. Les virtuts morals basades en la Religió són les que s'han d'educar primer, i són les que s'han d'educar sobre fonaments més sòlids, per a què tinguin aguant i durin tota la vida. Es en la infantesa quan s'han de plantar aquestes bones llavors; després, és ja massa tard en la majoria dels casos.

Aquest és l'etern cavall de batalla dels mestres, per la màxima importància que té Si bastanta campanya es fa ja contra els alcohòlics, presentant-los com a degeneradors de la raça, es podria intensificar, ajuntant-hi els sensuals i concupiscents, que són la

causa de tantes malalties hereditàries que esborronen. Com aiximateix podrien anar preparant amb tota prudència llurs alumnes que fossin una mica grandets pels camins de l'iniciació en matèria sexual, seguint el ritme de la moral catòlica; camins que constitueixen un enigma preocupador per el qui comença a obrir els ulls a les realitats de la vida i veu que ni els pares ni el mestre n'hi diuen res absolutament; enigma que mantes voltes queda resolt tan malament per les paraules malicioses d'un grandassot pervertit o per la lectura d'un llibre obscé que tracta d'aquestes qüestions tan delicades.

Caldria que per sobre de tot això s'alçàs decidida la figura del mestre, que amb tota autoritat anas educant i orientant llurs deixebles per a fer los ciutadans honrats i nignes que amb llur comportament intatxable, tant en el tracte social com en la conducta moral, fossin esperança ferma d'un redreçament de la caiguda societat moderna. L'escola hauria d'ésser de noms i de fets una fàbrica de ciutadans; però ciutadans, no a mitges, sinó complets.

"De Endevant"

Servera, Bosch, Servera Carrió, Morell Ginard, Esteva i els joves Gabriel Morell, Gabriel Bosch i Joan Gili.

Els preparatius, apesars del treball que representà, foren un dels nombres més agitats de la festa, ja que no hi havia cap llar on no se parlàs d'ella, uns per adornar les cases, altres per cercar o preparar antics vestits de pàgès i de pagesa per lluir els joves en les diferents manifestacions públiques.

I el dissapte amb l'assistència a completes, que se cantaren a la Parròquia amb una gran cocurrencia de feels, d'un estol de jovenets i jovenetes vestits a l'antiga usança precedits d'uns quants tambors anunciadors del seu pas, camençà a desenrol·lar se el programa, anunciat en castellà perque no desdigués d'una festa tan genuinament mallorquina.

L'Església presentava un esplèndid cop de vista. Amb els seus artístics i rics domassos, el presbiteri plè de verdor i fons abundantíssimes i llum a balquena, mostrava amb dignitat la figura atraient de la Verge Valldemossina.

El diu nenge al matí se celebrà una Comunió general a la qual assistiren un gran nombre de feels. A les 10 se celebrà l'Ofici amb assistència del Magnífic Ajuntament presidit per el Sr. Bal·le D. Juan Oleo, i una gran genjada amb nombrossos pagesets i pagesetes. Fou el celebrant el Sr. Rector,

assistint els Rvts. Srs. Josep Sancho de la Jordana i Josep Fuster. Predicà les glòries de la Santa amb gran unció i galania d'estil el R. P. J. Crespi de la Missió.

Fins aquí, la festa religiosa que per coronar-la, direm una vegada més que fou vertaderament solemne. A l'Església, el palau etern del Crist, no li falta mai ajuda per mostrar la reialesa d'Aquell qui vengué al món per redimir la humanitat caiguda.

El capvespre se celebraren els actes cívics que resultaren extraordinàriament encertats, la *Coalcada* i la *Vellada* dedicada a la Santa.

A les sis s'organitzà la comitiva al mirador; una multitud de nines vestides a l'antiga, unes amb el paneret de les cullidores, altres amb filoses i fus, altres tants de nins amb el *jaquet* i les *fundes* i els tambors davant, seguia un enjoiat carro de parell ben plè de distingides jovenetes amb els vestits regionals, una artística carrossa reproduint l'aparició de St. Pere a la Santa vora una de les fonts de Valldemossa, obra del notable mestre, Miquel Morey; a continuació anaven nombroses jovenetes vestides de gipó i rebosillo, mostrant una extraordinària riquesa en robes i alagues antigues, montades dalt someres ensellades típicament i conduïdes del cabreste per altres tants jovincells vestits a l'antiga usança d'Artà sense faltar-hi un vellet figurant el pare de la Beata. Una altre carrossa simbolitzava la glorificació de nostra Santa la qual apareixia entre nuvols i revolada d'àngels.

Durant tot el trajecte que fou llarguissim, a fi de que tot el poble pogués participar de l'alegria, no se deixà de cantar un sol moment, les típiques estrofes de «Sor Thomassetta» acompanyades per la banda de música.

El vespre en el Teatre Principal, se representà el quadre regional «Cant a Mallorca» de la nostra exquisida poetessa Maria Esteve, musicat per el M. I. Sr. D. Francesc Esteve.

Coneixiem la lletra, però no la música, i vivíem amb un endarrer per veurer la representació tan elogiada quant l'estreno i en totes les repeticions, i vertadament, el consideram tan encertat, la realització de l'idea tan feliç, que una sola paraula repetida infinites vegades, ens ve a la boca per fer-ne la crítica, bé, molt bé, beníssim! Lletra, música i artistes.

I tothom a'estava endarrer i per això, el teatre s'omplí de gom en gom, i al aixecar-se el teló, sortiren arrellerades

LES FESTES EN HONOR DE Sta. Catalina Thomás

Al concert que Mallorca tota entona a Santa Catalina Thomàs, no hi podia faltar l'armoniosa veu del nostre poble, el qual bé sab demostrar quant importa que encara conserva qualca cosa de la fe que ens llegaren els nostres avantpassats i sab prescindir de les crítiques dels ignorants saturats de materialisme exòtic.

Així, a la crida que el nostre senyor Rector, Mossèn Juan Rubí va fer, perque el nostre poble se juntàs a l'explosió d'alegria que va invadir Mallorca quant la canonització de la Beata l'entusiasme saturà un estol garrít de jovent el qual constituït en comissió organitzadora, preparà les festes i posant fil a l'agulla conseguí un èxit esclatant.

Aquesta Comissió estava integrada per les gentils senyoretas Massanet Sureda, Sureda Blanes, Esteve Blanes, Massanet Sampol, Terrassa Cassellas, Blanes Sancho,

LA REINA DE LES TELAGMITES (Alt, 23 ms.) COVES D'ARTÀ (Mallorca) - Clixé, J. Sanxo.

les butzetes que representaven els llogarets, les quals sense empagament de cap casta, totes gracioses, feren riure extraordinàriament a la gent; la major tenia 7 anys.

Aparagueren dasprés ricament enjoiades les gentils jovenetes intérpretes del bell quadre, les quals conjuntament cantaren la melodia precursora del copeo que fou ballat admirablement per algunes d'elles, seguint després la descripció de les ciutats i viles com segueix: Na Margalida Oleo, Palma; Carme Oleo, Artà; Francisca Cerdó, Manacor; Carme Blanes Serra, Felanitx; Catalina Cabrer, Inca; Margalida Blanes Aymar, Petra; Maria Esteva, Santanyí; Aina Blanes Aymar, Muro; Antonia Flaquer, Sòller; Esperança Oleo, Binisalem; Carme Moragues, La Pobla; Elionò Sancho, Algaida; Lluïssa Moragues, Sanselles; Antonia Esteva, Campos; Pilar Blanes Serra, Valldemossa; Maria de la Vinya Blanes Serra, Andraitx; Maria F. Pascual, Sineu; Francisca Pascual Covas, Lluchmajor; completant el quadre na Ritin i Margalida Massot, Catalina Garcias i Antonia Sancho.

El mestre Tous i Maroto ens donà un bellíssim parlament i recità algunes de les seues millors poesies. Na Concepció Massanet Sampol recità una poesia del Inmortal Costa i Llobera dedicada a la Beata i Na Margalida Blanes Aymar «En el barranc» del mestre Tous, tots impecablement.

Per fi se presentà un quadre plàstic representant una idíllica escena de la vida pagesa de Santa Catalina Thomàs, uns angels que li fermaven el devantal mentres amb altres companyones se dedicava a cullir oliva. Na Catalina Sureda en al paper de Santa, na Bernadina Ferrer i Esperança Oleo en el d'Angels i na Pau Blanes, Josepeta Blanes Aymar, Catalina Oleo i Carme Blanes en el de Cullidores estaren admirables.

Les mansbelletes se repetiren continuament obligant a participar-ne a l'autora i a la gentil Maria Roca i Antoni Sancho els quals en el piano i violí respectivament acompanyaren d'una manera perfecta els cants i balls. L'obra s'hagué de repetir.

No ens queda més que donar l'enhorabona més sincera a tots quants contribuïren a festa tan simpàtica, al Sr. Rector, als directors de la Congregació major i menor, Mossèn Josep Sancho i Mossèn Josep Fuster, a les Monjes de la Caritat, a la Comissió, etc. i suplicar-los que, al manco, per bé del poble ens donin alguna altre representació semblant.

DE CA NOSTRA

—El passat dia 16 comensaren les classes a les escoles nacionals i privades d'aquesta vila.

—Se diu que ben aviat se constituirà una nova entitat amb elements regionalistes d'aquesta vila i altres simpatitzants amb el programa de Cambó per tal d'intentar la renovació dels nostres costums polítics i atendre a la formació de ciutadans conscients dels seus deures i obligacions. Aquesta entitat estarà adherida al Centre Autonomista suara fundat a Ciutat.

—La Associació per la Cultura de Mallorca juntament amb els de la Junta del Museu i, la Secció Artanenca de la Associació projecten celebrar aviat en la nostra vila una *exposició d'higiene social* amb els mateixos cartells que foren exposats a Ciutat i que tant d'èxit assoliren. Oportunament anunciarem el local.

També pensen els mateixos elements donar una serie de conferencies per estendre la cultura en la nostra vila.

—Van adelantant notablement les obres d'aixamplement i millora del camí de So's Fuyes.

—Aquest estiu hem estat ben servits d'aigo dins les possibilitats de la Font de Son Calletes, l'Ajuntament i d'una manera especial el Bal·le, han cuidat amb esment d'aquest afer i únicament en els casos d'averia en el motor ha deixat de venir aigua.

—El temps es molt variable; al principi de la dècada el dia 12 devers les 3 del capvespre ens sorprengué una tempestat d'aigua, llamps i trons que durà unes tres hores amb curtes estades i minvant, també caigué molt de calabruix sobre tot per la part de Capdepera, capolant les hortolisses i particularment algunas plantacions de tabac.

Seguiren les brusques un parell de dies i els torrents corregueren. L'aigua fou suficient per assaonar les terres.

Després ha tornat la calor i aquests dies derrers fa unes xalocadas que no deixen respirar.

—Segueix encare el mal dels porcs, atenuat per haver-ne desaparescuts tants.

S'estan cullint les garroves de les quals n'hi ha hagut bon any.

Les figues son males d'aprofitar a causa de les plujes i les xalocades d'aquests dies.

El preu de les ametlles degut a la mala qualitat del bessó es baix, se paquen a 35 i 40 pts.

—El divendres dia 19 al mati, les campanes de les esglésies tocaren a foc cridant els veïns per ajuda. El foc se declarà a la fàbrica de serrar

que en el Collet tenien instalada els germans Miquel i Jordi Llull. Desde els primers moments, prengué extraordinàriament, lo qual no es estrany tenguent en compte la gran combustibilitat dels materials existents. Hi comparagué moltíssima gent, sensa faltar el Bal·le i la guardia-civil, però tots quants esforços se feren resultaren infructuosos, tot se cremà i l'edifici caigué. Les perdues se calculen en unes 25,000 pts.

Els incendis no son gaire freqüents a la nostra vila, però per un cas de perill que se pugui presentar, no seria convenient que l'Ajuntament tengués material apropiat per estingir-los?

—En la derrera classificació de les oposidores a escoles nacionals suara acabada ha estat aprovada la nostra col·laboradora Francisca Xamena Gili. Rebi la més coral enhorabona.

—Després de tres mesos d'absència viatjant per Italia, ha tornat a la nostra vila el respectable i bon amic R. P. Rafel Ginard Bauzá T. O. R. superior d'aquest convent,

—Acabats de casar dia 20 prop passat, han sortit per Moulhouse (França) els nostres amics Mateu Esteva i Margalida Galmés. Que mai s'acabi la lluna da mel.

—En la XII volta a Catalunya per bicicletes suara acabada, ha obtingut una bona classificació haguent guanyat el premi dels neòfits, el corredor artanenc Bartomeu Flaquer (a) Forn.

DE SON SERVERA

—Dimars dia 23 del corrent estarà de visita en aquesta vila el Il·m. Sr. Arquebisbe-Bisbe de Mallorca per administrar el Sagrament de la Confirmació als nins i nines que no l'han rebut.

Esperam del nostre Ajuntament i el poble, que el rebrà amb la major dignitat.

Casaments.—Setembre Dia 4, Rafel Servera Prohens, Teula, amb Catalina Servera, Terranova. Dia 18 Geroni, Figuera, amb Catalina Brunet, Andorra.

Defuncions.—Després de llarga i penosa malaltia sofrida amb resignació cristiana ha mort el jove Juan Servera Nebot, Xinet.

La seva mort ha estat molt sentida sobre tot entre la gent jove, la qual l'apreciava pel seu caracter afable i bondados, que el feia considerat amb tot-hom.

El més sentit condol a la seva família i una oració pel descans etern de la seva ànima.

“La Princesa que tenia el rellotge aturat”

de J. Sureda Blanes acaba de sortir. De vende en totes les llibreries

Royal Fruit

Beguda exquisita, elaborada amb extracte de fruites. Prova-la, és deliciosa.

GASSEUSES Y SIFONS

Fabricant:

M. MUNTANER FLAQUER

Fabrica i despaig:

P. DES MARXANDO, ARTÀ

No descuideu de visitar la nostra casa

En ella hi trobareu tot lo necessari per satisfer el gust més refinat.

Se serveixen LUNCHS amb
prontitut i perfecció

GRAN COLMADO L'ESPERANÇA

P. DEL MARXANDO 3.- ARTÀ

JAUME PICO

(A) ROTCHET

És una Agència entre Artà, Palma i Capdepera i heiva cada dia.

Serveix amb prontitut i seguretat tota classe d'encàrregos.

Direcció a Palma: Harina 38.
Artà: Palma n.º 3.

Automòvils de lloguer

DELS GERMANS

SARD (a) Terres

Tenen servici combinat amb el

Ferrocarril

Excursions a Ses Coves, Calarratjada i demés punts de Mallorca a preus convenguts.

Carré A. Blanes, n.º 41 } ARTÀ.

Disponible

NAUMAN

MAQUINAS PARA COSER Y BORDAR.

Es la fábrica para dichas máquinas mas grande del continente.

(MARCA ALEMANA)

Depositarío exclusivo en ARTÀ

CAN GANANSI

ALMACENES MATONS

— DE —

RAFAEL FELIU BLANES

C. DE JAIME II NÚM 39 A 149

Palma de Mallorca

Sastrea para Señora y Caballero

Artículos y novedades para vestir de todas clases

GRANJA BARCINO

PER TOTA CLASSE D'AVIRAM DE RAÇA, GUNIS, COLOMS, ALIMENTS ESPECIALS PER POLLS, I PONEDORES, INCUBADORES; ANELLES, PLANS I CONSULTES.

CONSELL - MALLORCA

AGENCIA DE ARTÀ A PALMA Y
— VICEVERSA DE —

ANTONI GILI (a) Comuna
SERVICI DIARI EN PRONTITUT I
ECONOMIA DE PREUS
ENCARREGS A DOMICILI

DIRECCIO:

Palma -- Banch de S'oli, 24

Artà--Can Comuna Centro

Panaderia Moderna

DE

JUAN MATEMALES

Diariament elabora: pá, panets i pastes de totes classes.

BON SERVICI, NETEDAT I
ECONOMIA

Carré del Sol, 2.

Artà

Rafel Sastre (a) Vergé

PINTOR

Ofereix els seus servicis

Especialitat en automòvils

i carretons

reproduccions i retrats

C. de la Sombra-ARTÀ

FONDA
"LAS PALMERAS"
PLAZA MAJOR, 20 i 21 (PALMA)
NOVA DIRECCIÓ

A CARRER D'EN

Juan Bauzá Pou

Servici esmerat i econòmic—
Menú exquisit i abundant—Ha-
bitacions netes i ventilades.

FABRICA DE FIDEUS

i tota classe de pastes alimen-
tícies d'en

NICOLAU CARRIO

Carré de Palma, n.º 48

Preus sens competència

Café "Centre Artanenc"

Carrés: Centre, i Rafel Blanes.

MIQUEL ROCA CASTELL